

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii II. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Sibiu, 16 Ianuarie st. v.

Lungă a mai fost și de astă-dată desbaterea în casa deputaților Ungariei. Multe au mai avut de a-și spune unii altora deputații din felurile partide, discutând asupra legii de armată. Dacă discuțiunea se termină așii sau se termină mâine, mult nu mai împoartă. Chiar așii dacă se termină, e destul de lungă, fiindcă se termină numai în partea generală. Strins luat lucrul, discuțiunea are să dureze încă.

Întrebarea poate fi, că de acum înainte discuțiunea tot așa de interesantă și de picană are să fie? În adevăr bogăția de termeni drastici mai ales la adresa armatei comune, une-ori și la a regilor, care nu-și țin jurământul (Ugron Gábor), a cam exhauriat lexiconul parlamentar al d-lor parlamentari maghiari. Posibil însă ar fi, că de unde au isvorit terminii de până aci, să isvorască și în viitor în discuțiunea specială asupra legii de armată, cu aceeași profuziune ca la cea generală.

Regatul unguresc și mai cu seamă maioritatea locuitorilor dintr'el poate fi încântată de spectacolul ce se prezintă reprezentanții minorității din regat pe scena parlamentară. Cu atât mai înconștientă, cu cât majoritatea aceasta are conștiința, că în cea mai mare parte pe socoteala ei merge torentul de cuvinte, deși nu și în folosul ei.

Pentru-că, cum am mai spus, nu de soartea popoarelor din Ungaria se face atâta vorbă în dieta din Budapesta.

Nu. De teamă, că elementul maghiar nu va avea destulă influență asupra armatei comune. Și în chipul acesta îi va scădea prestigiul, în puterea căruiă se aibă dreptul de a domina preste concetățenii de altă limbă, preste concetățenii nemaghiari.

Negreșit patriotice îngrijiri. Și pentru aceste în socoteala maiorității țerii domni situațiunii discută cu septime-mănilă.

Curioasă trebuie să fie impresiunea cetățenilor nemaghiari din Ungaria, vădând, cum în cea mai mare parte pe banii lor se vorbește cu septime-mănilă tot de interesele periclitare ale concetățenilor maghiari. Și mai curioasă când aude, că și guvernul, care ar trebui să fie al tuturor cetățenilor din patrie, cântă pe aceeași coardă exclusiv maghiară, ca și aceia, cu care se află în luptă.

Dacă există vre-o deosebire între guvern și contrarii lui, aceea con-

sistă în împregiurarea, că până când contrarii guvernului nici habar nu mai au de cetățenii nemaghiari, acesta îi pomenește în discuțiune numai pentru-că să sparie cu ei ca cu niște ciuhe obstinate opozițiune.

Va să dăcă și cu ocaziunea desbaterii din cestiune cetățenii nemaghiari trebuie să se mulțumească și cu pagubă și cu batjocura.

Frumoasă perspectivă constituțională pentru cetățenii nemaghiari.

Dar' apoi sînt de tot interesanți parlamentari maghiari, când desbaterea alunecă în materie de patriotism. Opozițiunea strigă, că vrea ca Ungaria să se desfacă și cu armata de partea monarchiei de preste Laita. Guvernul și partidul său răspunde: aceea vom și noi, dar' mai încet dlor din opozițiune, că stricăți voi împetuosiți voastră toată treaba.

Ce mai lucru ar fi, când cetățenii nemaghiari ar fi la rândul lor și ei așa de nesocotiiți ca concetățenii lor maghiari! Cum ar răsuma în presă și în toate părțile cuvintele: „procuror“ și „temniță“ etc., când concetățenii maghiari ar înțera pe maghiari iau în serios perorațiunile despre stat național maghiar și despre armată națională maghiară, ca să-și asigure și ei existența națională, ar căuta împregiurii lor după vre-o mântuire, cum caută dinșii pentru naționalitatea lor.

Naționalitate nu înmaghiara, afară de „Svabi“, au fost totdeauna mai cuminte. Ele sînt și de astă-dată. Nu se precipitează în iluziuni și în utopii ca domni situațiunii de astăzii. Ele știu, că nici pohoii opozițiunii, nici tentațiunea guvernamentalilor nu este decât apă, curată apă politică. Apa însă are să treacă; petrele să rămână.

Și în cazul de față încă nu este altfel. Legea are să se voteze așa cum este, cu toate valurile oratorice de septime-mănilă și ear' de septime-mănilă. Căci la Viena tot mai sînt oameni, care știu, că în regatul Sfântului Stefan naționalitatea maghiară nu poate covârși cu totul pe celelalte popoare. Și de aceea de acolo de bună seamă se va pretinde, ca legea să se voteze așa cum este proiectată, ear' nu după gustul unilateral al concetățenilor maghiari. Un corespondent dela Viena a scris în zilele acestea la „Allgemeine Zeitung“ din München, că nici o iotă nu e permis a se schimba din legea de armată. „Parlamentul unguresc trebuie să o accepte neșchimbată. Altmîn-

trelea Tisza se duce, trebuie să se ducă, fiindcă are mărșrută obligată“.

Dar' dacă domnul Tisza s'ar hotărî să se ducă?

Aceasta nu ne-o putem închipui. Cu toate-că regatului unguresc i-ar face un mare bine. Ar deslăchide Co-roanei să facă un apel la popoarele Ungariei, ca prin reprezentanții adevărați ai țerii, nu numai proiectul din cestiune să se voteze, ci să se reguleze și raporturile interne pe baza adevăratei egalități de drept a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate și religiuine.

Sîntem încă departe de eventualitatea aceasta, ni-se va obiecta din multe părți. Cu puțință este, ca să fim încă departe. Să nu uităm însă, că străbunii nostri diceau: „Incidentă în puncto, quod non sperabatur in annum“. Ceea-ce seamănă cu dăcătoarea românească, că de multe-ori n'aduce anul ce aduce ciasul.

„Revoluționarii.“

I.

Ne ocupăm pentru astăzii cu una din cele mai gingașe cestiuni politice, rea însă atât pentru noi Români, cât și pentru compatrioții nostri maghiari. Gingașă însă cu deosebire pentru viitorul acestei patrii.

Și nici că ne-am ocupa de această afacere, — care este străină față cu poporul român, — dacă publicistica maghiară și mai ales cea ardelenescă nu ne-ar freca pe sub nas acum cu numirea de „agitatori“, acum cu numirea de „gravitatori în afară“ și acum cu numirea de „revoluționari!“

Când nu ar fi compatrioții nostri aceia, care ne dau atari numiri; și când compatrioții nu ar fi trăit împreună cu noi timp acuma de o mie de ani, nu ne-ar prinde mirarea, ci am dice creștinesce: „Doamne iartă-ți, că nu știu ce faci!“ După-ce însă compatrioții nostri ne cunosc de buni și de răi, fără însă ca să le fi dat vre-odată prilegiu să ne numească cum ne numesc, trebuie să ne punem acum odată față în față cu compatrioții nostri dăcându-le: greșiți. ba foarte tare greșiți, când botezați pe un neam de oameni, pe un popor conșciu de sine și de datorințele sale cetățenesci, cu atari epitetete!!

Că nu ne cunosc, bine este așa; nu putem însă crede, ca compatrioții nostri să fie atât de nesocotitori, încât să nu aibă cunoștința despre bunele noastre intențiuni față cu patria și viitorul ei. Noi însă susținem, că ne cunosc atât în părțile noastre bune, cât și în slăbiciunile noastre. Sînt însă îngrijiați de mulțimea excelentelor însușiri, de care se bucură poporul român mai mult decât multe alte popoare, mai mult și decât chiar Maghiarii.

Aceasta este apoi cauza, pentru care poporul român nu este văduț cu ochi buni din partea compatrioților nostri. De aici vine apoi și mulțimea însinuărilor, care nu au capăt. Sîntem blânzi, ascultători; ne supunem legilor existente; plătim dările când și cum putem; dăm cuvenitul contingent de armată; sîntem cei mai credincioși fii ai patriei, cei mai dinastici, sîntem mai pe scurt un popor de ordine aici la Ostul monarchiei noastre; sîntem după toate aceste, alături cu Croații, cel mai compact popor din întreaga monarhie. Avem însă — după compatrioții nostri șovinisti, — obiceiul de a tot protesta!!

Și foarte bine facem când protestăm. Noi Români, un popor atât de numeros și atât de spornic, să nu ne folosim de legea și de drepturile ce ne compet în măsura numărului nostru?

Ba da! Și până când scim, că sîntem ceea-ce sîntem, nu vom înceta chiar alături cu Maghiarii a pretinde drepturi și ear' drepturi.

Dar' chiar pretinderea cu atâta tărie a acestor drepturi este cauza, pentru care politici maghiari aduc atâtea și atâtea invective asupra poporului român.

Și știu ei pentru-ce le fac toate aceste. Dar' tot atât de bine le scim și noi.

Nimic nu este însă mai compromițător pentru noi Români, decât mărșava însinuare ce ni-se face de: revoluționari.

Români sînt agitatori. Așa s'a spus, și vorba s'a dus în deplinire. Domni C. P. Păcurar, Bobancu, Slavici, generalul Doda și Albu sînt, după însinuările compatrioților nostri, tot atâția inimi ai patriei și ai națiunii unguresci.

Cară va să dăcă, virtuțile cetățenescă și tăria convingerilor politice ce le profesază un popor ca Români sînt socotite ca tradare de patrie, ca gravitare în afară de marginile monarchiei

noastre și ca ură neîmpăcată contra poporului maghiar.

Neavdehurăm toate aceste!!

Noi sîntem noi și ne aflăm bine pe acest pământ, care este patria noastră și pentru care, după-cum până acum ne-am sacrificat, așa ne vom sacrifica și în viitor.

Vom fi prin urmare sentințele ne-învinale ale patriei și ale Înalțului tron al Habsburgilor, dela care poporul român a primit atâtea și atâtea binefaceri.

Și noi sîntem siguri, că tronul mai curând sau mai târziu se va convinge despre patriotismul și marea noastră lealitate.

Ei bine, dar' cum stăm atunci cu atâtea însinuări ce și de și ni-se aduc?

Am arătat în atâtea rânduri, că nu sîntem agitatori; că nu gravitam în afară, vom arăta, ca de atâtea-ori, și de astă-dată, că nu sîntem revoluționari.

Că vor fi credute cuvintele noastre, nu se ține de noi a cerceta, noi vom fi odichniți, știind că și cu aceasta ocaziune ne-am făcut datoria cetățenescă!!

Și este bine așa, ca la fiecare ocaziune dată să spunem cu mândrie și cu multă bărbăție, ce sîntem și ce simțim.

Pe aceste-va cale, așa credem noi, vom pute convinge pe toți cei-ce nu voesc a fi convinși, că adevărul este pe partea noastră.

Că am fi revoluționari sau aplecați spre revoluție, după-cum din când în când ni-se aruncă în față, noi nu scim, și nici că există pe întreg pământul Ardealului sau al Ungariei vre-un ținut locuit de Români, în care să se fi aușit sau să se fi simțit vre-odată semnele revoluțiunii. Ear' pentru-că sîntem Români și persistăm pe terenul politic prelungă pasivitate, este o copilărie a identifica pasivitatea politică a Românilor cu revoluțiunea. Am putem, chiar Maghiari fiind, să persistăm prelungă pasivitate, când am vedea, că guvernul, care ne stăpânește, lucră contra intereselor patriei și ale națiunii. Și cu toate aceste lumea nu ne-ar pute timbra cu epitetul de „revoluționari“.

E trecut, compatrioții nostri își permit luxul de a se juca cu foc.

Toate ca toate, dar' îi genează mai mult lupta ce o susținem contra desnaționalisării noastre. Dacă pe acest teren am fi cap plecat, atunci am fi numiți patrioți adevărați, ear' când dăcem patrioți, am spus totul ce poate crede

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Laocoon.

— Notițe. —

De

G. B. Duică.

(Urmare.)

Alt exemplu ne aduce mai înteu aminte de un caragiosic caracteristic pentru naivitatea vederilor noastre despre sfera ori temperatura, la care poate înflori o poezie. „Familia“ reproducesă adevărat poezia domnului Vlahuță: Iertare...

Ce a „păcătuț“ poezia aceasta? Cine-i de vină; că o tineră frumoasă, cum este femeia din poveste, nu poate iubi pe:

Un bătrân pleșuv și gârbov, slab, nervos și mic de stat?

Natura-i foarte cuminte, ea nu vrea să împreune vârstă cu putregăiuri muced: natural este să lași femeii voința ei, să nu-și impui voința ta, când e vorba de mărișul ei. Căci ea e mărișată.

O ce crudă ironie! Tocmai cine s'a găsit să-și lege soartea și vieța lui cu tine!

De bunăvoe ea n'ar fi ales un gârbov. Alții i-l-au dat, trebuie că alții i-l-au dat și ea e atunci o jertfă a poftelor și intereselor altora, căci numai de aceea vor fi dat-o. Acest fel de întălmări nu sînt nici acum lucruri rari la noi, unde fetele mai sînt prea de multe-ori obiecte, nu persoane. Dacă ea cade, cine va cuteza să o înfrunte? Cine-i va da ei vîna pentru urmările faptelor, pe

care fără voe le-a împlinit? Nici un om cuminte. Omul cuminte va împedea primul rău, se va face luntre și punte pentru libertatea voinței, nu va batjocori și desaproba natura. Tocmai așa a făcut un om de ai noștri, nu-mi aduc aminte cine. Și adevă? Tot în „Familia“ apărut după câteva numere un „răspuns la: Iertare de Vlahuță“, cu titlul Nu-i iertare! Drept este, sînteți frumoase, femeilor, poezii vă cîntă, toți doresc căte o clipă de plăcere, dar' :

Ce pref are forma plastică naturală,
Dacă nu-i sublimă, castă și morală?
Dacă n'aveți suflet, inimă și minte,
Sînteți creaturi: făr' de simțăminte,
Făr' de focul sacru al divinității,
Care dă nobleță și umanității.

Și celelalte, până la:

Fiți columbe blânde, „fetele cuminte“,
Cari păstrează-oleul în candelă lor!
Până la sosirea mirei lui cu dor!

Dar' în Iertare sosise și era gârbov. Cum s'ar pără, nu vrem să ne înțelegem și apoi apelăm în la patriotism și la religie.

Patria română, a ei societate,
Cer familii bune, mame onorate...
Ce va face cerul? Religiuina spune,
În el intră numai sufletele bune!

Cu alte vorbe, în lumea aceasta a „potetului“ dela noi individul trebuie să se plece fiecărei întocmiri sociale ori convenționale, fără să se silească a-și asigura liniștea și mulțumirea sufletului, vieții sale. Aceasta fi o lume și mai imorală, perversă, barbară. Cine a scris răspunsul, n'a nimerit cine. Și ce ar dice cine a scris răspunsul și cine l'a publicat, când alții și-ar lua voe să-și spună lucruri de aceste: „O îndoală preponde-

rantă în religie și o destrăbălare în privirea moralității a fost atmosfera, în care se înflua societatea bună și cu care se încușura ea; și nimic n'a putut fi mai favorabil și mai fructifer pentru poezia ce tocmai încolțea“. Sînt vorbele excelentele Brandes; le spune vorbind despre școala romantică în Franca. Citez numai un cas. Ce ar dice? Dar' știu, că acesta ar fi un sensualism unilateral; noi n'avem și nici nu putem să-l provocăm, el vine singur cu vremile și cu dezvoltarea societății și organismelor; dar' nici unde îl vedem venind, n'avem să ne punem în calea lui, n'avem să-i opunem religia și patriotismul, dacă nu vom să producem numai hime călugăresci și ode naționale; căci și grandiositatea te-ar obosi. Sensualismul complet, sensualismul cel mai nobil, rezultă din întocmirea fină a organismelor, care simte frumusețea lumii externe și a cărei energie se înalță preste impresionabilitatea obicinuită omenească; el cuprinde toate sensurile; el îmbracă fiecare idee în forme calde plastice; el dă hrana fantasiei; el este cea mai dezvoltată floare a naturalismului. Din grupa poezilor naturalisti englezi am arăta aici pe Keats cu degetul.*

Dar' la altceva vrem să ajung, la o poezie, care se rudesce după tendența cu poezia dlui Vlahuță, dar' este foarte timidă, naivă cu totul, personală, fără importanță ideală a Iertării, nevrednică să o citezi în paralelă, dar' potrivită să ne mai dee un exemplu de golișuina unor lirici dela noi, de lipsa de idei, și cum am mai spus, de mișcare, de ac-

* Vezi Brandes, „Curentele literare în veacul XIX., vol. IV.“

țiune. A scris-o un popă (din care pricină-mă mir, că n'a primit și dînsul nici un răspuns), este dl Simu; poezia a apărut într'unul din numerele mai din urmă a „Amicului Familiei“. Fără comentă:

Nevăstuță cu păr galbin,
Te-am visat,
Că ești la părinți acasă și că nu te-ai măritat.
Uita deci, că ești ce ești,
Pe un minut
Și mi întinde de pe buze-ți un sublim și cald Sărut.
Și de cumva va simți
Al tui bărbat,
Că mi-ai dat și mie 'n taină oare-când un Sărutat,
Nu minți, ci spune-ți numai
C'a visat;
El te-a crede. Ce nu crede la femeie un Bărbat!

Socotesc, că exemplele aceste sînt suficiente să ne dovedească, că și liricii nostri ar face bine să se cugete ceva mai serios la vederile lui Lessing, să se controleze singuri și să nu mai arunce în lume produse, care numai cinstu nu le pot face. În poezie așii nu ne mai place subțierea homeopatică a ideilor și sentimentelor; cerem mai mult, cerem că se poate de mult, sîntem lacomi, pentru-că firea ne este așa, lacomă după hrana minții și inimii. De ce ne place Eminescu, de ce stăm vecinic cu el în mână? El te închează și te cuprinde ca un titan cu bogăția talentului. El stă să-ți frîngă inima și să-ți imoale creierul cu mulțimea ideilor și adunimea sentimentelor. Ne place să ne scim puțin față cu autorul ce-l cetim și să-l admirăm atunci. Admirația aceasta curată, ne-

interesată, este admirația adusă propriei noastre firi. Acesta este motivul, că oamenii sorb pe eroii contemporani intelectuali ori ai fantasiei și sentimentali, cum soarbe beiful de opiu cantități adormitorului mijloc. Îți place să te topesi în plăcerile aceste. Poetul mediocru nu-i așa, el te supără, te ofensează. Îndată-ce ai simțit, că-i sub nivelul tău ori al vremii, îl arunci indignat din mână, fără să mai înțrebi de împregiurările, care l-au făcut așa cum este. Istoricul literar se va ocupa de el, când el totuși este o potență de ceva importanță în dezvoltarea unei literaturi. Dar' ai noștri? De unde să fie așa ceva? Și publicul și istoricul îi va pune unde se cuvine, în colțul uitării, într'un cimitir literar.

Dar' va fi vremea să mă întorc la premisele lui Laocoon și să arăt cum contribuie la criticii și esteticii la ștergerea marginilor dintre poezie și pictură. Pe scurt, ei caută să o motiveze; ici-colo gustul unora îi ferece de unele defecte și le aduce în condeciul observații exacte, frumoase, pe care criticul german le folosese apoi clarificându-le, luminându-le și nesfîndu-se de consecuențele lor. Dar' că pictura e poezie și poezia e pictură, rămâne dogmă. Lessing va pomeni pe Dolce în capitolul XX, unde vorbește despre descrierea frumuseții la Ariost. Lessing o osăndesce, Dolce, de altfel un admirator și imitator al lui Ariost, spune pictorilor, că dacă vreau să aflu fără oboseală un exemplu de femeie frumoasă, să citească acele câteva stanțe admirabile; și ele se vor mai încredina, că și „poezii buni sînt pictori buni.“ Spence, cu care Lessing se va ocupa mai mult (c. VII—X)

un Maghiar despre Ungaria și despre Maghiari.

Ne luptăm pe terenul existenței noastre naționale, ne luptăm pe terenul culturii noastre naționale și ne luptăm pentru dobândirea drepturilor noastre politice, dar ce se vede? Toate aceste lupte ale noastre sînt aduse în combinație din partea compatrioților noștri ca indemnuri sinistre ce le-am primit dela compatrioții noștri români din regatul României.

Frații noștri sînt de vină, — așa raționează unii din compatrioții noștri — că noi ne opunem cu atîtă ceribie la totul ce se lucră aici în Ungaria.

Frații noștri ne spriginesc așa pe sub mână cu arme și bani, ca în o bună dimineață în locul unde Maghiarii se simt mai siguri, făcând revoluții și isucnească în toată grozăvenia. Așa apar din când în când articolii în coloanele foilor compatrioțice. Sărmanii compatrioți!

De sine se înțelege, că publicul maghiar se înfioară, ura de rasă se ațîță, ear' în cele din urmă noi Români devenim nesuferiți.

Preoții români, dascălimea română și preste tot cărturarimea română sînt tot atîta agenți secreți, care ar lucra din răspuneri pentru inscenarea acelei mari revoluții în vederea Daco-României și spre slăbirea Ungariei și a elementului unghuresc, — ear' de aici spre sdruncinarea echilibrului monarhiei noastre!

Ce neghiobii!? Și ce minte slabă fi poartă pe compatrioții noștri.

A vedea în atîția și atîția oameni inimici ai patriei și a te teme de dinșii, fără a-ți da socoteala, că de unde vine această frică, înseamnă a avea o conștiință foarte plină de păcate. Înseamnă a-ți vedea fărădelegile și totuși a nu te pocăii!

A vedea în un popor vecin cu monarhia noastră, în Români de preste munți, inimici ai regatului ungar și cu toate aceste a accentua dilnie și pe toate coardele, că „relațiunile cu toate statele sînt din cele mai bune“, înseamnă a desconsidera țișele Preainale și a desconsidera pe aceia, care conduc destinele monarhiei noastre.

Una din două: sau că relațiunile cu toate statele, — între care și România, — sînt din cele mai bune, și atunci insinuările și văierăturile maghiare nu au nici o valoare; sau că relațiunile noastre politice (ca și cele pe terenul economic) în ce priveșc pe România sînt îngrijitoare, și în acest caz trebuie să șicem, ba să concedem, că politiciii maghiari sînt cei mai rezonabili, deoarece ce dreptate pe partea lor este.

Rămâne însă întrebarea: cine conduce destinele politice externe ale monarhiei noastre?

Românul, în cunoscuta lui fire domoală, nu poate răspunde altcum, decât: Neamțul!

Ear' când șicem „Neamțul“, am șis ceva mult, am șis ceva ce-i cam genează pe compatrioții noștri.

Îi genează, pentru-că Neamțul e cu multă socoteală și șicte prinde lucrurile așa, încât totdeauna partea cea bună cade în brațele sale.

Ei, și cu toate aceste revoluția bate la ușă, și Neamțul nu șicte sau nu vrea să șicte de ea!? I. M.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 16 Ianuarie st. v.

Legea militară în dieta Ungariei.

După o muncă de cincisprezece zile, s'a terminat în sfîrșit și desbaterea generală asupra proiectului de lege militară. În ședința dietei dela 26 l. c. n. s'a încercat deputatul Francisc Petrich să mîntuească țeara printr'un pleoară de aproape o jumătate de oră, lui i-au urmat Adam Majthényi, Emeric Szalay și Alexiu Pap, ear' Ludovic Messlényi a fost cel din urmă orator, care prin un discurs umoristic a raportat mari succese asupra deputaților din stînga. După o pauză a vorbit ministrul de honveți Fejérváry și s'a încercat să combată înainte de toate atacurile ce au fost îndreptate în contra noilor dispozițiuni ale legii militare. În contra obiecțiunilor privitoare la limba germană s'a provocat la ministrul din 48 Mészáros, care în proiectul seu de lege cu privire la crearea unui institut militar înalt a avut de asemenea în vedere studierea temeinică a limbii germane. După el, instituțiunea voluntariatului de un an niciari nu e pusă pe base atît de largi ca la noi și rangul de oficer niciari nu se cîștigă atît de ușor ca și la noi. Aceasta merită un contra-serviciu oare-care. În decursul mai departe al vorbirii sale de aproape două ore, ministrul a polemizat cu Eötvös în ceea-ce priveșc armata comună, apoi cu Thaly relativ la afirmațiunea acestuia, că ar exista familii ereditare, care nu conced ca Maghiarii să ajungă la ceva. La oarele 2¼, după ameași s'a ridicat ședința. Astăzi urmează discursurile finale.

Desbaterea colonială în dieta imperială din Germania.

În ședința de alaltăieri a dietei imperiale din Germania s'a pus la ordinea zilei desbaterea proiectului pentru Africa-de-Ost. Contele Herbert Bismarck a pus în perspectivă deslușiri mai de aproape prin Wissmann și a șis, că prinuciderea misiunilor raporturilor au devenit și mai urgente; marina singură nu poate să-și ajungă scopul; trebuie să coopereze și trupele coloniale. După el a vorbit Wissmann și a dat deslușirile de lipsă. Bamberger a șis, că cesțiunea coloniilor trebuie examinată de-amîmuntul; aceasta nu e o cesțiune de partid. Oratorul arată asupra relor rezultate ale politicii coloniale germane de până acum și asupra pașirii fără scop a societății Africe-de-Ost. El ține, că motivarea ce se face proiectului e insuficientă, arată asupra experiențelor Franței în Ton-

king și ale Italiei în Massauach și se teme, că politica colonială va produce încurcături cu alte popoare. Windhorst e pentru proiect, căci el consideră extirparea negoțului cu sclavi de scopul principal al proiectului, dar guvernul are să rămână responsabil pentru întrebunțarea paralelor. Principele de Bismarck a luat și el cuvîntul și, replicând antevorbitorului, a declarat, că de o contrașicere din partea Angliei nu se teme. Atât în Zanzibar, cât și în Samoa, Germania lucrează în deplin acord cu Anglia. Neplăceri au existat numai cu organele subalterne, pentru care guvernul nu poate și nu voeșc să fie responsabil. Polemisând apoi cu Bamberger, cancelarul imperiului a spus, că în cazul de față nu se tractează de societatea Africe-de-Ost, ci de civilizațiune. Trebuie să se aibă în vedere apăsarea negoțului cu sclavi și de aceea trebuie să se controleze acesta. După discursul lui Windhorst el ține ca sigur, că se va primi proiectul, cu toate aceste se roagă de o pertractare grabnică, căci ar regreta mult o trăgănare, fie numai de 4 ori de 5 zile. Mai vorbind unii și alții la acest obiect, proiectul a fost transpus unei comisii de 21 membri.

Conflictul dintre sinodul bulgar și guvernul din Sofia.

Diarul rusesc „Grasdanin“ afirmă, că iesuiții desvoaltă actualmente în Bulgaria o activitate extraordinară și că cu forța ar vol să converteze pe Bulgari la catolicism. Doi emigranți ce s'au reîntors din Rusia-de-Sud ar fi căduți victimă propagandei iesuiților; unul a fost atît de mult torturat, până s'a învoit a-și părăsi credința, celalalt, care nu a putut fi convertit, a fost deportat și dus la un loc necunoscut. „Pester Lloyd“ se face apărătorul prințului Ferdinand și țice într'unul din numerii sei din urmă, că nici principele Ferdinand, nici Stambuloff, nu au vre-o dorință de a face din Bulgari catolici. Tot ceea-ce vor ei este, ca Bulgarii să rămână bulgari și să-și mențină naționalitatea și independența. Acesta ar fi un program, care n'are nimic de a face cu religiunea, și dacă episcopii ar fi rămas pe terenul lor atît de scrupuloși, cum a rămas prințul și guvernul pe terenul lor, de sigur nu ajungea lucrul nici-odată la un conflict.

Un rășboiu european în perspectivă.

„W. II. Extrbl.“ primesc din Londra împărșirea, că generalul Wolseley a ținut la 25 l. c. un discurs în Birmingham, pledând pentru o grabnică întărire a armatei și flotei engleze, deoarece ce ar fi în perspectivă un puternic rășboiu de extirpare european. Întruducerea deobligămîntului militar general în Anglia ar fi, după el, foarte de dorit.

Studentii maghiari și legea militară.

La 26 l. c. s'a ținut într'o restaurațiune din pădurea orașului dela Budapesta adunarea prealabilă a studenților maghiari, pentru a pregăti demonstrația contra proiectului de lege militară.

La adunare au luat parte deputații Polonyi, Reviczky, Meszlény și Otto Hermann, va să șică tot corifei Kossuth-iști. Dintre institutele academice au fost reprezentate prin delegați: Toate facultățile universității din Budapesta, universitatea din Cluj, academiile de drepturi din Oradea-mare, Erlau, Pojon, Kecskemet, Cinci-biserici, Cașovia, Debrița, Sarospatak, Senniț, Eperjes și Raab, academiile de agricultură din Mănaștur, Altenburg, Debrița și Cașovia; academia de comerț, academia pentru artele industriale, politehnicul și institutul de veterinărie, toate din Budapesta.

Adunarea a les de președinte cu aclamațiune pe deputatul Geza Polonyi.

Un delegat al studenților din Pojon a propus să se trimită o deputațiune la Maies-tatea Sa, care este protectorul scopurilor naționale, dar' de astă-dată este dus în răcăcire decătră sfetnicii sei.

Această propunere combătut-o apoi în numele studenților din Budapesta farmacistul Ioan Orbán, țicînd, că nu se poate cere dela Coroană ceva, pentru-ce ea de mult și-a dat învoirea. El respinge ori-ce fel de petițiune și propune următorul proiect de rezoluțiune, care a fost primit în urmă în unanimitate, după-ce studenții din Pojon și-au fost retras proiectul lor:

Adunarea tinerimii de țeară enunță:

1. Tinerimea Ungariei ia cu adîncă durere spre șicință, că petițiunile ei în cesțiunea modificării proiectului de lege militară de sub desbatere n'au fost învrednicite a fi luate în considerare nici decătră guvern, nici decătră majoritatea partidului liberal, care spriginesc guvernul.

2. Dispozițiunea proiectului, după care serviciul voluntarilor pe un an se urcă așa țicînd din pedeapsă la doi ani, ea o ține stricăcioasă pentru națiune, ear' pentru tinerime rușinătoare, și este sigură, că dacă această dispozițiune va deveni lege, serviciul de doi ani va deveni regula, ear' cel de un an excepțiunea.

3. Tinerimea maghiară este conșcie, că învătarea unei limbi străine, și prin urmare și a celei germane, ar înmulți factorii, care contribuie, ca tinerimea să-și poată împlini mai ușor misiunea sa în stat și societate. Dar ea-și ține de datorință a da în fața întregii națiuni expresiune convingerii sale, că este incompatibil cu demnitatea națiunii, când se cere, ca ea să poată obține gradul de oficer în armata menită pentru apărarea Tronului și a patriei numai dacă poate depune examenul în limba germană, adecă într'o limbă străină.

4. Tinerimea maghiară este totdeauna gata să apere patria și pe regele încoronat cu credință și cu jertfrea vieții, dar' ea ține strins la maghiarismul seu și la constituția de 1000 de ani.

5. Tinerimea maghiară protestează sër-bătoreșc contra ori-cărei tendențe, al cărei scop mărturisit sau tăinuit este germanizarea.

6. Tinerimea națiunii maghiare și-ar pute împlini datorința sa către patrie și regele încoronat cu însufleșire numai într'o armată națională unghurescă și astfel lucrul cel mai mic ce-l poate cere în interesul unui serviciu militar promiștor și gata spre jertfrire, este să se permită a depune examenele de oficer în limba oficială a statului ungar.

Din toate aceste se dovedeșc numai atăta, că este adevărată țicătoarea Germanului: „Wie die Alten sungen, so tswoitschern din Jungen“. Precum legiutorii își aroagă dreptul de a vorbi în numele țerii întregi, astfel și domnișorii acestia au aerul de a reprezenta întregă tinerimea din Ungaria și a-și formula în numele ei pretensiunile.

Să le fie de bine, dar' multă dobandă n'or prea avé.

CRONICĂ.

Dela Curte. Alteța Sa imperială. Archiducele Francisc Salvator, mirele Archiduceșii Maria Valeria, până acumă frecuant al școlii de reșboiu, a trebuit să părăsească școala, după-ce cununia îi va fi în toamna acestui an, ear' frecuanța școlii de reșboiu n'au voe să se cășătorească. Archiducele Francisc Salvator este transferat în urma acestora și va servi pe viitor în regimentul de dragoni Nrul 7, care staționează în Viena.

Nuoi șefi de regimente. În local prințului Alexandru de Hessen, care a murit în sептeмиnăle trecute, va fi numit șef al regimentului de dragoni Nr. 6 inspectorul general al cavaleriei locotenent-mareșalul prinț Croy. Regimentul de infanterie Nr. 86 va purta pe viitor numele comandantului de corp Braunnüller, locotenent-mareșal. Regimentul de infanterie Nr. 20, care a purtat până acum numele împăratului german Frideric, va fi conferit prințului Enric de Prusia. Afară de cei de sus va mai fi numit șef al unui regiment și comandantul de corp dela Sibiu locotenent-mareșalul Szveteny de Nagy-Ohai.

Numire. Ministrul de agricultură, industrie și comerț a numit de referent economic în comitetul administrativ al comitatului Mureș-Turda pe contele Ladislau Tholdalagi.

Maghiarisări de nume. „Budapesti Közlöny“ publică următoarele schimbări de nume: Ludovic Zsüdel în „Zádori“; Alexandru Dzsbanek în „Dobó“.

Di Dr. Victor Babeș publică în „Românul“ o scrisoare, în care declară, că și-a dat demisia din postul de profesor de bacteriologie și istologie patologică dela universitatea din Budapesta și că a făcut pașii necesari să iese de sub protecția statului unghuresc.

Festivitatea de ghiată, pe care a arangiat-o ieri seara reuniunea de patinagiu din Sibiu, a succes pe deplin, deși ghiata începuse deja a se imoia puțin. Locul de patinagiu era iluminat cu lampioane. Musica militară a executat mai multe piese până la 9 oare seara. Publicul patinător și cel privitor era destul de mare.

Bal în Dobra. Ni-se trimite o invitare la Balul, ce se va arangea de pompierii voluntari din Dobra la 2 Februarie 1889. st. n. în hotelul „La Husar“. Venitul curat este destinat pentru fondul reuniunii. Începutul la 8 oare seara. Contribuirii marinimoase se pri-

și ca filolog, n'are nici idee, că poezia dispune de frumșeți, la care alte arte nu pot ajunge nici-odată, și crede, că ce nu e cuvințios și potrivit în tablou, nu e cuvințios și potrivit nici în versuri. Este un sistem curios, care nimicesc toată valoarea poeziei. Alt Englez ce aceleași gânduri e Addison. Din francezul Caylus (c. XI—XIV), după ale cărui idei poți măsura cât poate folosi artistul pe poet, dar' nu mărimea poetului, ce reiese din cuprins, din acțiune, citez o notă dela Lessing: „Este hotărît, că un poem este cu atît mai superior ca poezie, cu cât va oferi mai multe imagini și acțiuni. Reflexiunea aceasta m'a edus la ideea, că socotirea felurilor tablourii ce le oferă poemele poate, să ne servească la compararea meritului respectivelor poeme și poezii. Numărul și genul tablourilor ce le prezentă aceste opere mari ar pute fi un fel de măsură, sau mai mult, o cumpănă sigură pentru meritul poemelor și genului autorilor lor.“ Așa grăeșc și Batteux, aș cărui estetică influența pe atunci cugătarile germane și după care invenția în poezie corăspunde desemnului și versificarea coloritului. Nu mai citez. Mai pomenesc numai, că și Lessing a găsit ceva bun, gata, spre pildă la Englezii Shaftesbury și Harris. Chiar deosebirea ce o face Laocoon, că pictura domnește spațiul și că poeziei i-se cuvine timpul, succesive, și că pictura este astfel silită să se mărginească la un moment, așadar' două idei de căpetenie ale lui Laocoon le exprimă și prietenul lui Lessing, Mendelssohn. Dar' același Mendelssohn nu se putu scăpa de gustul contemporan, când afirma, că și cele mai subtile idei pot fi înfășșate pe pânză, când admitea astfel, ca și

Winckelmann, că artistul poate produce operele sale pornind dela reflexie, căci alegoria reflexie este. Lessing rămâne dar' neștirbit în importanța operii acesteia; ea este cea mai clară și mai consecventă rezolvare a problemei, de care se ocupă; și, după-cum vom vedea din el, ea e ceva și mai mult, ea va discuta întâia-oraă elemente estetice, la care până la Lessing nimenea n'a cugetat așa șerios.

3.

După aceste notițe să lămurim ceva și punctul, dela care Lessing își începe cercetările sale și care ne duce prin motivul seu tocmai la reșboiul troian. Grecii, oboșiți de ștece ani de luptă, se retrășeră la mare, lăsând în urma lor calul de lemn cioplit cât un munte și plin de ostași. Să-l ducă Troianii în cetate ori să nu-l ducă? Ei se pun la șfat și ascultă de Sinon cel plin de șiretenie pelasgică, în loc să asculte de patriotul Laocoon, de preotul ce scotură cu o lovire de lance calul, de răsună armele grecesci în el. Și tocmai atunci se apropiau dela mare, dinspre Tenedos, doi șerpi grozavi, lunecând preste apă. Ei ajung, atacă pe Laocoon și pe feciorii lui, care servesc la altarul lui Poseidon, dând tălului lor ajutor la jertfă; acesta cearcă să-și mîntuească și cade și el ucis de mușcătura de șerpe. Troianii au creșut, că Laocoon și-a luat pedeapsa pentru-că a batjocorit calul șfințit; dar' noi mai șicim dela scriitorii vechi, că Apollo l'a pedepsit tocmai în acest moment critic pentru Troianii, dar' pentru altă vină; el fusese preotul lui și-i păngărise altarul, el și nevasta lui. Astfel motivul pedepsei ar fi scăpat de obiecția, că este imoral, căci imoral ar fi, dacă deii ar pedepsi pe Laocoon pentru

patriotismul lui; vina lui explică astfel pedeapsa lui aspră.

Povestea cuprinde un motiv ce nu se putea să nu fructifice fantasia poezilor și artiștilor. Sophocles a lucrat o tragedie, Virgil a povestit-o în Eneida sa, sculptorii ne-au creat grupa desproporată la 1506 din ruinele palatului lui Titus, din Vatican. Lessing pornese dar' dela comparația grupei acesteia cu descrierea epică a lui Virgil și dela Virgil trece apoi în șirul cercetărilor la Homer, la această a „doua natură...“

Baza acestei grupe sînt treptele altarului; grupa însăși este alcătuită din trei figuri, la mijloc și Laocoon, la dreapta lui ficiorul cel mai mic, la stînga cel mai mare. Vestmintele de serviciu le-au cădu de pe trupuri. Un șerpe a cuprins piciorul stîng al băiatului dela stînga, piciorul stîng al tatălui cu altă înclăcitură, cel drept al tată-seu și cel drept al copilului dela dreapta cu a treia verigă, și mai suindu-se și pe după brațele copilului acestuia, îl mușcă de coasta dreaptă. Al doilea șerpe vine dela spatele lui Laocoon se încolăcesc pe brațul drept al ficiorului dela stînga și mușcă pe Laocoon, care își pleacă capul și suspină dureros. Trupul lui se strînge convulsiv, pieptul i-se umflă de durere, mâna stîngă încearcă inconșcient să oprească șerpele. Șbiară acest Laocoon ori suspină numai? Este ceva psihic în el sau este numai expresia durerii fizice? Winckelmann a găsit în el un suflet eroic, conșciu, ce se șileșc să-și stăpănească durerea; el suspină și nu se teme pentru el, ci mai mult pentru copiii lui, durerea părintească o găsese Winckelmann în ochii lui dureroși și în fața lui găsese un protest în contra sorții

nemeritate. Lessing asemenea va vorbi de suspin. Goethe nu neagă activitatea spirituală a acestui bărbat minunat. Spaima și dragostea părintească îi pare și lui că-i mișcă vinele, că i-se urcă în piept, că-i încreșese fruntea; și durerea fizică și cea sufletească sînt la culme. Dar' alții nu se învoesc cu aceste păreri. Spre pildă Overbeck nu găsese atîta psihologie și etică în figura lui Laocoon, caracterul lui ca preot și om nu ne dovedeșc un suflet mare; toată mișcarea trupului este determinată de motive curat fizice, de durerea ce i-o picinuesc mușcătura șerpului, rana, o durere, despre care Lotze observă, că nu-i mai mare decătră durerea ce o simți la scoaterea unei mășele; mișcările lui Laocoon nu mai sînt spontane, nu mai au nici un scop' ci sînt dependente numai de durerea mușcăturii mortale. Picioarele fac nișce mișcări reflexe, mâna stîngă nu șicte ce face. Laocoon șbiară, șbieretul fixează poziția ficiorului dela stînga, care se întoarce spre tatăl seu și se pregătesc la rezistență, în vreme-ce fratele lui cade în brațele morții, dându-și ultima răsufare. Overbeck nu găsese decătră un moment patologic, prezentat cu măiestrie. Alții nu-l cred însă, deși el spune, că pentru cine vrea să vadă și pricepe să vadă ceva, părerea lui trebuie să fie cea adevărată. Lotze crede, că în grupă este un afect psihic, este sentimentul grozav ce țic-l produce ideea, că perirea se apropie și că nu-i scăpare. El admite părerea anatomului Hencke, după care Laocoon se află în momentul, în care toate mișcările se opresc după o inspirație adîncă dureroasă, dar' el poate erupe și în suspin și în șbieret. Suspînul s'ar clătina pe buze.

Dar' fie cum va fi. Nu noi vom ho-

tări controversa. Am atins-o numai în treacăt, ca să se vadă cât interes dau erudiții statuelor, dela care alții nu cer decătră impresie, o plăcere momentană.

Ne apropiem de altă controversă. Din cev reme este grupa? Lessing se spriginesc pe un pasagiu din Pliniu și susține că-i din vremea primilor împărași romani. Dar' și din textul acesta nu-i greu să scoți altă conșciușie și apoi, și artistic-istoric judecând, este imposibil să nu aședii grupa în epoca artei rodiane. Ea este atunci ultima manifestațiune a patosului în arta grecească. După Overbeck această artă nu-i deloc patetică până la Phidias, deși are obiecte patetice, grupe de luptă. Ci caracterul operii îl determină expresia figurilor. Aceasta lipsesc până aici, nu-i caracteristica psihică, deci nici patos. Cu Phidias și școala lui patosul apare și în expresie. Dar' punctul de greutate nu-i în acțiune pus, ci în ideea încorporată. Patosul rămâne pe a doua treaptă, el este subordonat ideii etice. Scopas și Praxiteles îl emancipează apoi. Niobe este deplin patetică, deși nu-i exclusiv patetică; patosul ei este stăpînit de ideea triumfului puterii țeșci asupra celei omeneșci. Ideea te înalță și te umleșc deopotrivă. La Laocoon în sfîrșit patosul este exclusiv, scăpat de amestecul ideilor. Nimic n'a trecut din poveste în grupă. Patosul este singur și în expresie. De aceea este o „anomalie“ să pui crearea grupei în timpul împăraților.

Astfel ajungem să șicim, de unde și va începe Lessing cercetările sale: dela comparația acestei statue cu descrierea aceluiași mit la Virgil.

(Va urma).

mesc cu multumire și se vor oita pe cale diaristică.

Cutremur de pământ. Lui „Pester Lloyd“ s-a scris din Timișoara: Din comuna Checia-română în comitatul Timiș se anunță un cutremur vehement de pământ, care a avut loc la 24 l. c. la orele 12 din zi. Sgudirile au venit în direcțiune dela Nord spre Sud în intervale de 5 și 6 secunde și 8 minute. Cu deosebire sgudirea a doua a fost atât de vehementă, încât au sunat giumurile ferestrelor și s'au născut crepături în multe edificii. Locuitorii s'au spăriat grozav și au fugit pe strade. Abia seara s'au mai liniștit.

Foc în opera din Budapesta. În zilele trecute avea să se cânte în opera din Budapesta opera lui Richard Wagner „Rheingold“, sub dirigența noului director Mahler, care acum avea să se prezente publicului pentru prima-ora în calitate de dirigent. Casa era plină. Înainte de reprezentație s'a simțit un miros de fum și după aceea au ieșit flăcări de sub cutia souffler-ului. Publicul s'a spăriat și cu deosebire cel de pe galerii a început să fugă. Numai decât au intervenit pompierii și au stins focul, ear' după aceea a apărut regisorul pe scenă și a isbutit a liniști publicul. Tot accidental se reduce la atâta, că s'a ars — cine știe cum — cartea souffleurului. Afară de aceasta altă pagubă nu s'a întâmplat, decât că un pompier prea zelos a scăpat un vas de apă peste parchete și o nenorocit mai multe toalete de dame. După o amânare de un pătrar de oră s'a putut începe în urmă reprezentația.

Cestiuni economice.

Îmbunătățirea rasei bovine.

(Urmare și fino.)

Știința, de acord cu practica, nu cunoaște decât trei mijloace pentru îmbunătățirea rasei și anume: 1. Alegerea celor mai buni indivizi din rasa locală cu reproducători. 2. Încrucișarea rasei locale cu reproducători buni de rasă străină și 3. Importațiunea de animale străine de ambele sexe. Este bine înțeles, că în toate trei cazurile trebuie ca hrana și întreținerea animalelor în genere să fie cât se poate de îngrijită, căci fără aceasta orice încercare de îmbunătățire este zadarnică.

Ei bine, toate aceste încercări s'au făcut decătră particulari, și dacă rezultatele nu au corăspuns pe deplin așteptărilor, cauza este lesne de explicat.

O rasă nu se îmbunătățește nici într'un an, nici în doi, ci trebuie o serie întregă de generațiuni îngrijite în direcțiunea scopului ce urmărim.

Nu este destul spre ex. să se importeze la început un taur bun, pentru-ca să șicem că am făcut totul. Reproducătorii de rasă trebuie prețioși, până când progenitura lor succesivă ajunge de dobândesce caractere fixe. Pentru aceasta trebuie un mare număr de ani, un spirit de urmare, pricepere, stăruință necontentită și la început și sacrificii bănesici.

Dacă puțințele încercări făcute de particulari au reușit slab, nu poate fi — credem — altă cauză, decât lipsa de spirit de urmare și reana alimentațiune.

Tocmai fiindcă până acum nu s'au făcut încercări serioase, pe terenul ameliorațiunii rasei bovine, care să îndeplinească toate condițiunile cerute sîntem siliți a ne baza mai mult pe închipuirii decât pe fapte pozitive.

Mărginindu-se cineva a cumpăra un bun taur pentru reproducțiune, nu însemnează că prin aceasta a făcut și a terminat experiența, ci numai că a început-o.

Nesiguranța, în care ne aflăm în țeară față cu această cestiune atât de importantă a îmbunătățirii rasei bovine, este cât se poate de vătămătoare progresului agriculturii. Începutul trebuie făcut odată, căci ori-ce întârziere nu poate fi decât păgubitoare.

Iată care credem că ar fi măsurile cele mai nimerite pentru ajungerea acestui scop.

Intervenirea statului și în special a ministerului agriculturii este indispensabilă. Cerem intervenirea statului, fiindcă particularii în genere se dau înapoi înaintea sacrificiilor bănesici ce reclamă o asemenea întreprindere; ei, fiind persoane perisabile, nu ajung de multe ori să execute până la sfârșit planul conceput.

Statul este nepertor, planul stabilit se poate executa fără teamă de intrerupere și afară de aceasta este și drept, ca o lucrare utilă tuturor să se execute cu cheltueala obștei, adică a statului. Așa se face și prin alte țeri și numai așa putem reuși și noi.

Până acum o mișcare în sensul ameliorațiunii animalelor s'a făcut și se face la noi numai decătră ministerul de războiu, în vederea producțiunii cailor necesari armatei.

Ca să cităm exemple și din alte țeri, vom aminti, că în monarchia vecină, în Austria, ministerul de războiu își are herghelile și depozitele sale de armăsari, tot pentru trebuințele armatei.

Acî însă, paralel cu activitatea ministerului de războiu, care nu se ocupă decât de caii de armată, ministerul agriculturii din Austria (nu și din Ungaria) încuragiază prin toate mijloacele producțiunea cailor de muncă și a

boilor. În acest scop în anul 1887 s'a acordat ministerului agriculturii prin budget însemnata sumă de 1,645.940 florini, sau preste 3 milioane și jumătate lei, numai pentru a se distribui ca recompense la proprietarii de reproducători aleși.

Fără a pretinde ca să se alocă și la noi sume atât de importante proporțional cu populațiunea, în tot cazul însă credem, că ar fi un început bun, dacă ministerul agriculturii ar lua inițiativa pentru facerea unui început serios.

Ministerul dispune de școala centrală de agricultură și silvicultură dela Ferăstrău și de școlțele practice, care sînt în cele mai bune condițiuni pentru o asemenea întreprindere.

Nu ne îndoim, că rezultatele ce s'ar dobândi ar avè o mare înfrîurire asupra îmbunătățirii. S'ar putè înzestra școlțele de agricultură cu câte un reproducător ales, atât de rasă indigenă, cât și de rasă străină, avènd și un număr oare-care de vaci earăși din fiecare rasă. Viței produși fără defecte s'ar putè creșce toți spre a servi ca reproducători.

Ei s'ar putè distribui la comune cu oare-care obligațiuni impuse în privința îngrijirii și întreținerii. Dacă cugetăm acum, că fiecare taur poate fecunda pe an în termin mediu 60—70 vaci, dela fiecare se va putè avè pe an cel puțin 50—60 de viței. În câțiva ani efectele în comune ar fi simțitoare și ar răsplăti cu prisos sacrificiile făcute cu producerea reproducătorilor.

Supunem aceste reflexiuni la aprețierea autorităților competente.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

(Telegrame sosite la 12 ore înainte de ameați.)

Budapesta, 28 Ianuarie n. Meetingul general al studenților s'a ținut în cea mai mare ordine. Cunoscutul proiect de rezoluțiune al tinerimii din Budapesta s'a acceptat în unanimitate și cu mare însuflețire.

Paris, 28 Ianuarie n. În 275 secțiuni, până la 11 ore noaptea au primit Jaques 110.630, Boulanger 165.173 voturi. La 1 oră dimineața a avut Boulanger o majoritate de 80.000 voturi. Stradele sînt foarte impopulate. Ordinea nu s'a conturbat.

București, 28 Ianuarie n. Guvernul a ajuns la cunoștința unor agitațiuni socialiste, de care Fleva și Blaremberg par a nu sta departe.

Berlin, 28 Ianuarie n. Din incidentul țilei nascerii împăratului, orașul e splendid decorat. La locul numit „Unter den Linden“ a fost o mulțime de popor, care a aclamat cu însuflețire pe împăratul, pe principi și pe cancelarul imperiului. Seara a fost în operă un matineu mare, fiind de față toată casa împărețească. Împăratul a conferit la 65 de regimente prusiane nume de regi și generali prusiani renumiți.

(Sosite la 3 ore după ameați.)

Paris, 28 Ianuarie n. Rezultatul alegerii e următorul: Dintre 568.697 alegători înscriși au votat 435.860. Boulanger a fost ales cu 244.070 voturi. Jaques a primit 162.520, Boulè 16.769, ear' 10.358 voturi au fost împrăsciate.

Paris, 28 Ianuarie n. Boulanger s'a întors așinoapte în locuința sa. Bulevardele și primele aspectul lor obicnuit. Înaintea Elysée-ului a fost o mare manifestațiune de popor. Aseară la 11 ore s'au întrinit ministrii sub prezidiul lui Carnot. Conferența a durat până la ora 1½. Floquet a declarat, că el și colegii lui sînt gata a demisiona, dacă președintele crede, că prin aceasta s'ar putè înlătura oare-care greutăți. Ministerul a ventilat și ideea, că ar fi bine, dacă noul cabinet s'ar forma pe base mai largi, în care ar avè și între cele mai de influență persoane din toate fracțiunile republicane. Înainte de a lua vre-o hotărîre, Carnot așteaptă rezultatul ședinței camerei de astăzi. Ministrii s'au îndepărtat, după-ce s'au fost stabilit toate măsurile polițiene ce au să se iee pentru țina de astăzi.

Roma, 28 Ianuarie n. Opt reuniuni politice au ieșit afară de oraș, spre a sërba aniversarea lup elor la Dijon. Inspectorii de poliție au oprit discursurile vehemente. Manifestanții s'au opus și așa s'a iscat o luptă, în urma căreia patru polițiști au rămas vulnerați. Mulțimea a mers spre oraș și la poarta pia poliția a provocat-o la ordine în numele legii, ceea-ce a avut drept urmare aruncări cu petri și pușcături de revolvere, remănènd mulți răniți. Trupele au venit în ajutor și au oprit intrarea în oraș. S'au făcut 16 arestări.

Bibliografie.

„Candela“. Foie bisericească-literară. Apare în Cornăuți. Anul VIII. Nr. 1 dela 1 Ianuarie 1889. Redactor primar responsabil: Protopresbiterul Artemiu Berariu, redactor al doilea pentru textul slav-rusesc: prof. de cânt. corale Isidor Vorobchievici. Cuprinsul: I. Istoria catehemenatului creștin. — II. Omiliile sfântului Ioan Chriostom la epistola către Romani. — III. Un articol rutean. — IV. Din cartea din Suagov tipărită de George Radoviciu în a. 1700. V. Predică despre iubirea vecinului. — VI. Alt articol rutean. — VII. Articol rutean. — VIII. Cronică.

Extrase din foi bisericesci și școlastice.

Posturi vacante:

— Un post de preot la parochia a doua gr-orientală din Porcești, protopresbiteratul Avrigului (Archidieceasă). Emolumentele împreunate cu această parochie sînt: Din fundațiunea „Filipeană“ 75 fl. în bani gata; din fundațiunea „Aleman Cloaje“ 10 fl.; dela umblarea cu crucea în ajunul Botzelului 90 fl.; folosiņa pământurilor bisericesci 150 fl.; venitul dela Pasci 25 fl.; venitul dela motive 40 fl.; dela cununa anului 20 fl.; apoi stolele usuate circa 212 fl.; laolaltă computeate toate venitele, dau suma de 612 fl. — A se adresa până în 9 Februarie st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr-or. în Avrig.

— Un post de capelan la parochia gr-or. de clasa a doua din comuna Mada, protopresbiteratul Geoagiului II. (Archidieceasă). Emolumentele împreunate cu acest post sînt jumătate din venitul parochial de 400 fl. — A se adresa până în 9 Februarie st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr-oriental în Săcărèmb.

— Un post de preot la parochia de clasa a II-a gr-or. din comuna Hașag, protopresbiteratul Mediașului (Archidieceasă). Emolumentele împreunate cu acest post sînt: Porțiunea canonică de 15 jugere pământ arător și fènat; casă parochială; dela 75 familii câte o ferdelă encuruz stîrmit; dela 85 familii câte o ție de lucru sau 50 cr.; stola usuată; laolaltă computeate toate venitele, dau suma de 400 fl. — A se adresa până în 9 Februarie st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr-or. în Mediaș.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Posturi vacante:

— Un post de executor la judecătoria cerc. din Sepși-Sângeorgiu. — A se adresa la autoritățile competente.

— Un post de practicanț în drept cu diurnă la tribunalul reg. din Dobrițin. — A se adresa la autoritățile competente.

— Un post de notar clasa a II-a la tribunalul reg. din Dobrițin, cu salariu de 800 fl. și relut de cartier 150 fl. — A se adresa la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragera din 26 Ianuarie st. n. Budapesta: 10 15 29 62 20.

Călindarul țilei.

17/29 Ianuarie.

Iulian: Cuv. Antonie. Gregorian: Francisc Sal. Soarele: răsare 7.31, apune 4.58.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 28 Ianuarie, 6 ore dimineața.

Table with 5 columns: Observații, Diferența din prețiuă, Temperatura după Celsius, Maximal și minimal de temperatură, Direcția vântului.

Din țeară, 26 Ianuarie, 7 ore dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosfer. în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 26, 27 și 28 Ianuarie n.

Hotel „Neurhner“. H. Adler, Barscay, I. Fürst, Singer, Schaar, Kohn, Weiss, C. Retzer, din Viena; Singer, Fischer, Esösy, Friedmann, din Budapesta, comercianți. Berta Müller din Cohlalm. Bozianu, cu soția, privatier, Bertleff, comerciant, ambii din Brașov. Brandsch, preot din Cincu-mare. Kovács, locotenent-marșal, Szalovich, major, ambii din Cluj. Grünfeld, com. din Mediaș. K. Dane, adv. din Hațeg. Hotel „Împăratul Romanilor“. Dr. Wenger, medic sup. din Cislădie. Sam. Mandel, commis-voyageur din Viena. Francisc Kraut, commis-voyageur din Haida. D-na Schelmann din Sămbătfaleu. Iosif Fekete, comis din Chezdi-Oșorheim. D-na Kantner din Borsec. Hotel „Habermann“. Henric Lang, comis din Aguita. Hotel „Melzer“. Ioan Fleischer din Sebeșul-săsec; N. Zobel din Mediaș; Henr. Philipp din Brunn, comercianți.

Economic.

Fabrică de zăhar în Ardeal. Din Aiud se împărțesce, că țoișpanului Coloman Kemény i-a succes a exopera, ca în Aiud să se înființeze o fabrică de zăhar. Deja în luna viitoare vor primi producțiunii sămènță și anticipații de bani.

Conversiunea ungară. Despre rezultatul subscripțiunii pentru noul împrumut de 4½ procente al căilor ferate încă nu sînt date în cifre, din estimările aproximative însă se poate deja stabili, că preste tot operațiunea a succes. Subscripțiunile în bani gata sînt între 350 și 400 milioane de florini, precănd pentru schimb au fost însinuate circa 100 milioane de florini. Cele mai multe subscripții în bani gata s'au făcut în Berlin, în Budapesta și Viena s'au fost subscris câte 20 milioane.

Petroleum în comitatul Bihorului. Din Oradea mare se scrie: Deja în anul 1872 s'a observat, că în cercul Salardului din comitatul Bihorului sînt pătri mari acoperite cu pământ bituminos ce conține petroleum. Dar' numai în anii optzeci s'a făcut încercarea de a fructifica capitalul ce zăcea pe acest teren. Deoarece-ce însă încercarea aceasta s'a făcut fără nici un sistem în mod diletanțic, experimentele ce s'au făcut nu au dus la nici un rezultat. În anul trecut vre-o câțiva neguțători din Oradea-mare s'au întrunit într'un consorțiu cu un capital de 4000 fl. à fonds perdu, spre a face cu ajutorul lui încercări și a câștiga păreriile oamenilor de specialitate, pe basa căror eventual s'ar putè mai târziu pași la o întreprindere mai mare. După păreriile specialiștilor din străinătate, pământul conține 13—18 procente petroleum și afară de aceea se mai poate scoate din el și un product lateral, care e foarte potrivit pentru producerea asfaltului. Pe basa acestor păreri, consorțiul amintit a luat hotărîrea de a înființa o fabrică de petroleum și asfalt cu un capital de 300.000 fl. Jumătate din această sumă e deja subscrisă în Oradea-mare în acțiuni de câte 5000 fl. Pentru a doua parte se caută a se câștiga participarea unui institut din Budapesta, care ar avè să exercice oare-cum patronatul și să se îngrijescă și de câștigarea capitalului de lipsă. Reprezentanții consorțiului au și plecat la Budapesta spre a iniția negocierile în această privință.

Convenția comercială cu România. Diarului „Die Presse“ i-se împărțesce din București, că guvernul român, după reînțorcerea ambasadorului Goluchovsky, va reincepe în toată serioșitatea negocierile cu Austro-Ungaria pentru încheierea unei convențiuni comerciale și vamale și va lua cu acest privilegiu drept basă ideile, pe care le-a dezvoltat actualul ministru de interne principele Stirbey.

Convenția cu Cnia Lemberg—Cernăuți—Iasi. Cetim în „Românul“: Guvernul român ia întreaga exploatațiune a liniilor române ale companiei fără nici un amestec sau control din partea acesteia, și aceasta mai renunță la cele 5—6 părți ale excedențelor posibile de venite asupra cheltuelilor. Personalul se asimilează personalului liniilor statului cu dreptul pentru direcțiune, de a licenția 36 de împiegați, care nu știu limba țerii sau care au serviciu militar în Austria, și de a nu primi în serviciul ei alți 63 de străini stabiliți în România, decât după obțiune. Ca consecunță legală, încetează existența comitetului dirigent, a direcțiunii de controlă, a unei direcțiuni de exploatare la Iasi etc. Fondul de pensiune al împ egaților liniei Lemberg—Cernăuți—Iasi se împarte între linia austriacă și linia română în proporțiune cu numărul împiegaților și pensionarilor respectivi. Guvernul român face încă pentru suma de 130.000 lei achizițiunea casarmelor, care constituie la cîșt ovrîre dela Pașcani. În schimb guvernul român nu ia decât unica sarcină, de a plăti în două rate la București garanția de 3,800.000 lei prevăduță în actul de concesiuine.

Prețul mărfurilor.

Piața din Brașov, 18 Ian. Grăul hectolitru fl. 5.60, grăul mestec fl. 3.60, șteara fl. 3.— orz fl. 4.30, ovės fl. 1.90, encuruz fl. 3.50, mîlăinul fl. 4.50, mizeria fl. 6.30, lîntea fl. 7.20, fasolea fl. 6.0, crumpele fl. —.85, carnea de vită p. chilo 36 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 24 cr.

Îrugați de rimători în Stelebruch. În 26 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 49 — cr. până 50.— cr., unguresci grei, tineri 52.— cr. până 52 ½ cr., de mijloc 52.— cr. până 52 ½ cr., ușori 49.— cr., penă 50.— cr., marfă țărănească, g. 49.— cr., până 50.— cr., de mijloc 48.— cr., până 49.— cr., ușor 49.— cr. până 50.— cr., romănesci, de Bakony, grei 51.— cr. până 51 ½ cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sèrbesci grei 48.— cr. până 49.— cr., transito de mijloc 47.— cr. până 47 ½ cr., transito ușori 44.— cr. până 46.— cr., îngrășiți cu ghindă — cr. până — cr. per 9½ cumpenți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Ian. 1889.

Table with multiple columns: Săminte, Pretul per 100 chilogr., Qualitatea per Hect., etc. Includes rows for Grâu, Rânțesec, etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusesci.

Bursa de Budapesta

Table with 3 columns: Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, etc. Includes various financial instruments.

Bursa de Viena

Table with 3 columns: Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, etc. Includes various financial instruments.

Bursa de București.

Table with 3 columns: 25 Ianuarie, Renta rom. per 1875 5%, etc. Includes various financial instruments.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a "TRIBUNEI".

- List of books for sale including titles like 'Din bătrâni', 'Făcătoarea', 'Fata Stolerului', etc.

Publicare de licitațiune. Ordonanțe ministeriale pentru introducerea legii comunale. DESPRE JURISDICȚIUNI, DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

I. PSERHOFFER

Viena Singers'rasse 15.

Phile universale, merită cu tot dreptul numirea din urma, fiindcă în adevăr nu există boală, la care aceste pîile se nu-și fi...

Reproducem câteva dintre mulțimea de scrisori de recunoștință. Au sosit o mulțime de scrisori, prin care consumenții acestor pîile mulțumesc pentru redobândirea sănătății lor...

Prav în contra asudării picioarelor. Balsam de guse, în contra asudării picioarelor. Balsam de guse, în contra asudării picioarelor...

Expedări pe posta. Trimitându-se înainte prețul (mai bine prin asigurațiune postală) porto se face mult mai puțin decât cu rambursă.